

Leefstijlplan 2024-2026 Waddinxveen

1 Inleiding

De gemeente Waddinxveen voert al jaren, samen met samenwerkingspartners, actief beleid om de gezondheid van onze inwoners te bevorderen. De gemeente Waddinxveen heeft een Sportakkoord en een Preventieakkoord en voert samen met partners verschillende activiteiten uit op het gebied van sport, bewegen, participatie en gezondheid. In het collegeprogramma 2022-2026 "Thuis in Waddinxveen" is opgenomen dat het Sport- en Preventieakkoord in het jaar 2023 gebundeld worden in een nieuw Leefstijlplan.

Op 6 februari 2023 is het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend door het ministerie van VWS, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en GGD GHOR Nederland. De ambitie van het GALA is om in 2040 een gezonde generatie te bereiken met weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een sociaal en fysiek gezonde leefomgeving. Daarnaast is op 14 december 2022 door het ministerie van VWS, NOC*NSF, VNG/ VSG (Vereniging Sport en Gemeenten) en Platform Ondernemende Sportaanbieders (POS) het Hoofdlijnen Sportakkoord II ondertekend en geven daarmee een vervolg aan Sportakkoord I. De ambitie van het vervolgakkoord is dat in 2040 75% van onze inwoners voldoet aan de beweegrichtlijn. De beweegrichtlijn is dat tenminste 30 minuten per dag matig intensief bewogen wordt door volwassenen en 60 minuten door kinderen.

Het Rijk heeft gemeenten verzocht lokaal en regionaal uitvoering te geven aan de GALA-doelen en de doelen van het Sportakkoord en hiervoor een Brede SPUK-regeling (specifieke uitkering) beschikbaar gesteld. Om voor de Brede SPUK-regeling in aanmerking te komen moet de gemeente een integraal plan van aanpak op te stellen.

Het Leefstijlplan dat het college voor ogen had komt nauw overeen met het plan van aanpak dat de gemeente dient op te stellen om aanspraak te maken voor de Brede SPUK-regeling. Door gebruik te maken van de Brede SPUK-regeling kunnen wij onze ingezette koers om de gezondheid van onze inwoners via sport en preventie te bevorderen voortzetten en door ontwikkelen. In dit Leefstijlplan wordt daarom omschreven hoe de gemeente van plan is uitvoering te geven aan de GALA-doelen en de doelen die in het Sportakkoord zijn vermeld.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van dit plan wordt ingegaan op de huidige (gezondheids)situatie van de inwoners van de gemeente Waddinxveen, de beleidskaders en onze belangrijkste opgaven. In hoofdstuk 3 worden de doelen en resultaten die Waddinxveen samen met haar partners wil behalen beschreven en in hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de wijze waarop wij hier uitvoering aan geven.

2 Waar staat de gemeente Waddinxveen, huidige situatie

De gemeente Waddinxveen is een groeigemeente. In de gemeente Waddinxveen wonen in totaal 32.496 mensen (peildatum december 2022). De verwachting is dat het aantal inwoners groeit naar ongeveer 40.000 inwoners. Doordat de gemeente Waddinxveen een groeigemeente is hebben wij ook op het fysieke terrein een aantal opgaven: Waddinxveen groeit en de druk op de openbare ruimte neemt toe. De wijze waarop wij Waddinxveen leefbaar, toegankelijk en aantrekkelijk houden is daarom een belangrijk vraagstuk. Voor de periode na 2030-2035 wordt een visie op de groei van Waddinxveen ontwikkeld.

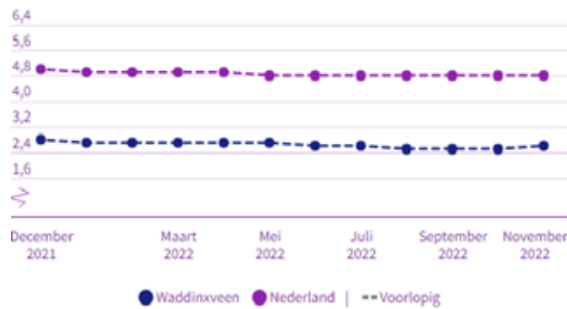
Het gemiddeld besteedbaar inkomen ligt in Waddinxveen hoger dan het landelijk gemiddelde, de grijze druk is ook hoger dan het landelijk gemiddelde.

Hoogopgeleiden		Besteedbaar inkomen		Niet-westerse migranten		Grijze druk	
Lokaal	32,0%	Lokaal	€ 51.000	Lokaal	9,5%	Lokaal	34,7%
Landelijk	34,0%	Landelijk	€ 47.900	Landelijk	13,7%	Landelijk	33,1%

Het aantal mensen met een bijstandsuitkering ligt in Waddinxveen fors lager dan het landelijk gemiddelde.

Huishoudens met bijstandsuitkeringen

% t.o.v. totaal huishoudens

Deelname sport en bewegen

Het aantal mensen dat aan de beweegrichtlijn voldoet ligt onder het landelijk gemiddelde. Het aantal mensen dat een ongeorganiseerde sport doet ligt hoger dan het landelijk gemiddelde. Het aantal mensen dat lid van een sportbond is, ligt lager dan het landelijk gemiddelde.

	Lokaal	Landelijk
Beweegrichtlijnen	48,8%	50,4%
18 - 64 jaar	50,1%	54,2%
65+	44,8%	38,2%
Niet-sporters	52,6%	49,3%
Sportbondleden	23,7%	24,0%
0 - 9 jaar	18,3%	20,0%
10 - 24 jaar	41,1%	43,0%
25 - 44 jaar	20,8%	22,0%
45 - 64 jaar	21,2%	21,0%
65+	19,4%	17,0%
Ongeorganiseerde sporten		
Wielrennen	3,0%	2,5%
Fitness	23,0%	20,3%
Sportief wandelen	2,0%	1,7%
Hardlopen	8,0%	9,2%
Fietsgebruik	36,7%	36,6%

Gezondheid

Met de gezondheid van de inwoners van Waddinxveen gaat het relatief goed. De GGD rapporteert op basis van verschillende gezondheidsmonitoren en andere gezondheidsdata dat de gemeente Waddinxveen op de meeste gezondheidsindicatoren niet onder doet voor de regio Hollands-Midden en op een aanzienlijk aantal indicatoren gunstiger scoort. Zo ligt de levensverwachting vanaf 65 jaar in Waddinxveen met gemiddeld 23,9 jaar aanzienlijk hoger dan het gemiddelde van 20,4 jaar in de hele regio.

Over het algemeen ervaren de inwoners van de gemeente Waddinxveen hun gezondheid als goed. Daarnaast is er over het algemeen sprake van een lager gebruik van genotsmiddelen. Binnen de gehele regio komt soft- en harddrugsgebruik in Waddinxveen het minst voor. Verder wordt in Waddinxveen (iets) minder vaak gedronken dan in andere gemeenten en is Waddinxveen, samen met twee andere gemeenten, koploper in verantwoord alcoholgebruik. Ook blijkt uit onderzoek dat in onze gemeente minder vaak wordt gerookt. De overgrote meerderheid van de inwoners beoordeeld zijn of haar gezondheid als (zeer) positief. Voor volwassenen is dit gelijk aan de regio en voor jeugd (2e en 4e leerjaar VO) ligt dit in Waddinxveen iets hoger. Bron: <https://eengezonderhollandsmidden.nl/>

Met de psychosociale gezondheid van volwassenen in Waddinxveen gaat het even goed of iets beter dan in de regio Hollands-Midden. Zo ligt het aandeel volwassenen dat veel stress ervaart in Waddinxveen gelijk aan het gemiddelde in Hollands-Midden. Een percentage van 22% onder inwoners tussen de 18 en 64 jaar is echter wel zorgelijk. Verder is het risico op angst en depressie onder 65-plussers en het risico op suicidale gedachten onder alle volwassenen in Waddinxveen iets lager dan in de regio.

	Waddinxveen	Regio Hollands-Midden
Ervaart veel stress 18-64	22%	22%
Ervaart veel stress 65+	6%	6%
Hoog risico angst en depressie 18-64	6%	6%
Hoog risico angst en depressie 65+	2%	3%
Heeft aan suïcide gedacht 18-64	4%	7%
Heeft aan suïcide gedacht 65+	3%	4%

Bron: <https://eengezonderhollandsmidden.nl/>

Jongeren in Waddinxveen scoren wat betreft hun psychosociale gezondheid beduidend beter dan het regionaal gemiddelde. Toch is het beeld niet rooskleurig. Dat geldt in het bijzonder voor het aandeel dat aangeeft (zeer) vaak gestrest te zijn (36%) en het aandeel dat aangeeft psychische klachten te hebben (22%).

	Waddinxveen	Regio Hollands-Midden
(Zeer) vaak gestrest (klas 2/4 VO)	36%	43%
Heeft psychische klachten (klas 2/4 VO)	22%	28%
Onvoldoende weerbaar (klas 2/4 VO)	10%	11%
Regelmatig suïcidegedachten (klas 2/4 VO)	7%	10%

Bron: <https://eengezonderhollandsmidden.nl/>

Waddinxveen scoort op een aantal aspecten ook minder gunstig dan andere gemeenten. Dat heeft in de eerste plaats betrekking op het gewicht van inwoners. Onder volwassenen in Waddinxveen komt overgewicht en ernstig overgewicht vaker voor. Voor kinderen van 2-14 jaar geldt dat zij ook iets vaker kampen met overgewicht dan het regionaal gemiddelde.

Andere punten van aandacht zijn dat ondanks dat inwoners in Waddinxveen relatief vaak mantelzorgers zijn, het aandeel mantelzorgers dat aangeeft (tamelijk) zwaar- of overbelast te zijn relatief hoog ligt. Ook blijft het aandeel zwangere vrouwen dat start met zwangerschapsbegeleiding voor de 10e week van de zwangerschap achter op de regio.

	Waddinxveen	Regio Hollands-Midden
Overgewicht 18+	54%	48%
Ernstig overgewicht 18+	17%	14%
Overgewicht 2-14 jaar	12,5%	11,9%
Aandeel (tamelijk) zwaar- of overbelaste mantelzorgers	22%	14%
Start zwangerschapsbegeleiding voor 10 ^e week	63,9%	72,2%

Bron: <https://eengezonderhollandsmidden.nl/>

Gezondheidsverschillen binnen Waddinxveen

De beschikbare gezondheidsdata over de gezondheidsverschillen binnen Waddinxveen geven geen specifieke wijk(en) aan waarin sprake is van een opeenstapeling van grote gezondheidsachterstanden. Dit heeft waarschijnlijk deels te maken met het feit dat Waddinxveen een relatief kleine gemeente is waar minder sprake is van ruimtelijke ongelijkheid zoals die soms in grote steden voorkomt. Daarnaast is het momenteel alleen mogelijk om gezondheidsverschillen tussen wijken voor volwassenen in kaart te brengen. Onderdeel van dit plan zal daarom ook zijn om de komende periode meer zicht te krijgen op gezondheidsverschillen en –achterstanden onder jeugd in Waddinxveen.

Toch vallen een aantal verschillen tussen de vier wijken in Waddinxveen op. Over het algemeen scoren de twee wijken in het noorden (Groenswaard/Bomenwijk e.a. en Oranjewijk/Vondelwijk/Noordkade) slechter op gezondheid dan de twee wijken in het zuiden (Waddinxveen Centrum/Oostpolderwijk/Zuid/Zeehelden en Zuidplas/Triangel e.a.).

Dit heeft vooral te met de relatief hoge prevalentie van ziektes en beperkingen onder bewoners tussen 18 en 65 jaar in de noordelijke wijken ten opzichte van de zuidelijke wijken en de regio Hollands-Midden. Daarmee in overeenstemming scoort de groep 18 tot 65 jaar in de twee noordelijke wijken slechter op

de ervaren gezondheid en zien we dat mantelzorgers beduidend vaker te maken hebben met (over-)belasting. Ook geldt voor deze twee wijken dat in Groenswaard/Bomenwijk e.a. relatief vaak eenzaamheid voorkomt en dat in Oranjewijk/Vondelwijk/Noordkade men vaker kampt met psychosociale problemen.

2.1 Beleidskaders

De gemeente Waddinxveen vindt het belangrijk dat al haar inwoners op een gelijke manier mee kunnen doen en zet zich samen met samenwerkingspartners al jaren in om onze inwoners bewust te maken van een gezonde leefstijl en het bevorderen van maatschappelijke participatie. De gemeente Waddinxveen faciliteert haar inwoners hierbij. Onze visie op sociaal domein, gezonde leefstijl en participatie ligt vast in:

- ✓ Beleidskader sociaal domein 2019 – 2023 Waddinxveen samen redzaam <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR657860/1>
- ✓ Lokaal gezondheidsbeleid Waddinxveen 2020-2023 <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR636185/1>

De rode draad door deze nota's is kansengelijkheid, gelijkwaardigheid, inzet op preventie en integraliteit. Momenteel wordt gewerkt aan diverse nieuwe nota's:

- een nieuwe visie sociaal domein;
- nota informele zorg en een nieuw gezondheidsbeleid;
- visie maatschappelijke voorzieningen.

Deze nota's worden in 2024 vastgesteld.

Om meedoen mogelijk te maken voor iedereen heeft de gemeente Waddinxveen diverse regelingen getroffen voor minima. Deze regelingen zijn te lezen via <https://www.waddinxveen.nl/direct-regelen/werken-inkomen/>.

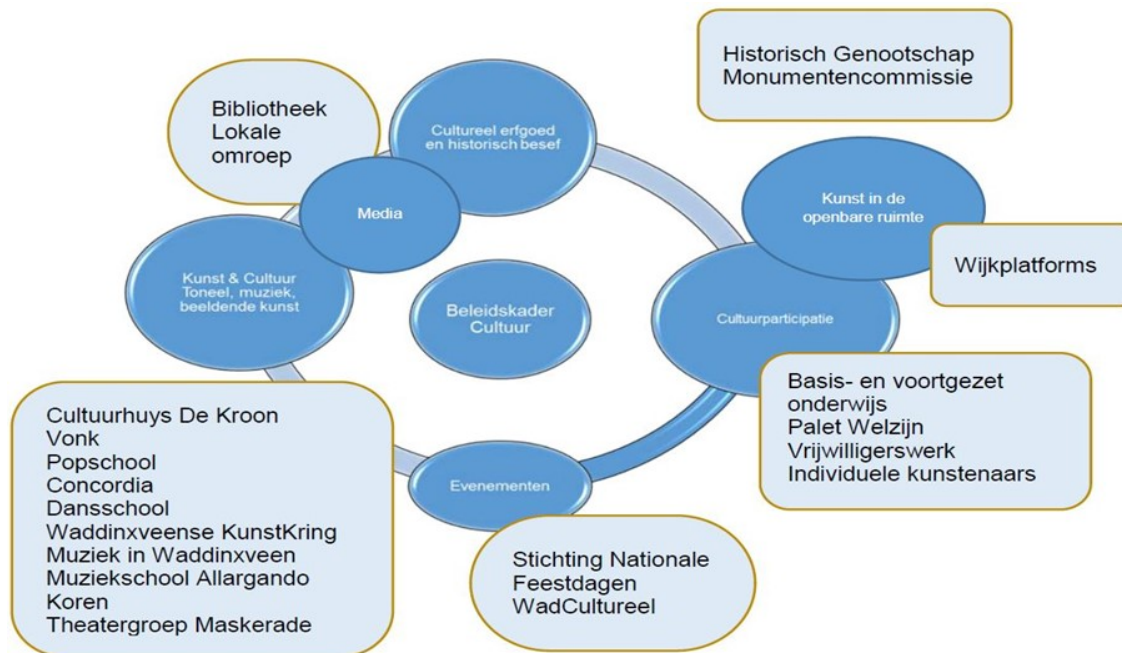
2.1.1 Cultuur

De gemeente Waddinxveen wil een samenleving waarin iedereen in staat wordt gesteld om talenten te ontplooiën en waar kunst en cultuurvoorzieningen toegankelijk zijn voor alle inwoners. De gemeente voert een actief cultuurbeleid. Culturele initiatieven uit de samenleving worden zo veel mogelijk ondersteund en gefaciliteerd. In het Beleidskader cultuur in Waddinxveen 2021-2025 liggen de doelstellingen en uitgangspunten van het cultuurbeleid van Waddinxveen vast: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR660130/1>

In Waddinxveen is een Cultuurmakelaar aangesteld. Deze Cultuurmakelaar is de schakel tussen gemeentelijk beleid, maatschappelijke partners en culturele instellingen.

Voor de periode 2021-2024 doet Waddinxveen met vier andere gemeenten uit de regio Midden-Holland mee aan de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit-3. Deze regeling stimuleert de samenwerking tussen scholen en de culturele instellingen door het ontwikkelen van een doorlopende leerlijn en deskundigheidsbevordering van docenten.

In het onderstaande schema is het Cultuurlandschap van Waddinxveen weergegeven:

2.1.2 Akkoorden

De gemeente Waddinxveen heeft met samenwerkingspartners een Preventieakkoord opgesteld. Vanaf 30 april 2021 is dit Preventieakkoord van kracht. Het Waddinxveens Preventieakkoord zet in op het versterken van initiatieven die bijdragen aan een gezonde leefstijl, mentale fitheid & sociale participatie. De partijen die het akkoord hebben ondertekend en de projecten die vanuit het Preventieakkoord zijn gestart staan op de website <https://waddinxveentegeneenzaamheid.nl/work>.

De gemeente Waddinxveen is ook aangesloten bij het nationale programma “Een tegen Eenzaamheid”. Het tegengaan van eenzaamheid is onderdeel van het Preventieakkoord van de gemeente Waddinxveen. Met samenwerkingspartners vormt de gemeente een coalitie en is er een stimuleringsbudget beschikbaar gesteld om mooie initiatieven vanuit de samenleving te stimuleren om eenzaamheid op te sporen en tegen te gaan.

De gemeente Waddinxveen heeft ook een Sportakkoord en een Sportplatform met diverse sportaanbieders en maatschappelijke organisaties vastgesteld. Deze is op 24 september 2020 ondertekend. De ambities uit Sportakkoord I zijn in 6 rubrieken onder te verdelen:

1. Kennisdeling
2. Multifunctioneel gebruik en duurzame inrichting infrastructuur
3. Gezonde leefstijl en positief sportklimaat
4. Speciale aandacht voor speciale doelgroepen
5. Ontwikkelen nieuwe activiteiten en ondersteuning van promotie
6. Samenwerking sport, onderwijs en kinderopvang.

Het Sportplatform organiseert en faciliteert sportaanbieders om sportieve ambities en in- en externe verbeterwensen in Waddinxveen op te halen. Het Sportplatform kan gevraagd en ongevraagd de gemeente adviseren over haar sportbeleid. Het Sportakkoord I en de ondertekenaars van dit akkoord staan op de website: <https://sportplatformwaddinxveen.nl/sportakkoord/>.

Het nieuwe Sportakkoord II en het - en Preventieakkoord worden met het Leefstijlplan samengevoegd.

2.1.3 Brede combinatiefunctionarissen

Om uitvoering te geven aan het Preventieakkoord, het Sportakkoord en de Cultuurnota zijn drie makelaars aangesteld. Deze makelaars zijn de verbinders tussen gemeente, verenigingen, organisaties en inwoners. De Cultuur- en Sportmakelaar zijn combinatiefunctionarissen die uit de BCF-middelen worden bekostigd. Naast de Sportmakelaar zijn er ook sportcoaches actief. Zij werken vanuit hun eigen (verschillende) moederorganisaties. De sportcoaches zijn ingezet om sporten voor speciale groepen toegankelijk te maken, zoals voor mensen met een beperking, jongeren en ouderen. In totaal wordt 5,95 fte ingezet aan makelaars en buurtsportcoaches. Met het uitvoering geven aan het Sportakkoord II zal worden nagegaan in hoeverre er een andere invulling nodig is.

De verschillende projecten die uitgevoerd worden vanuit deze akkoorden staan op de websites <https://waddinxveentegeneenzaamheid.nl/aanvragen> en <https://sportplatformwaddinxveen.nl/>.

2.1.4 Preventief voorveld en sociale basis

Sinds januari 2018 is het Preventieteam “Wadwijzer” in de gemeente Waddinxveen actief. Het Preventieteam Wadwijzer bestaat uit 16 disciplines, 3 ondersteunde functies en 1 procesregisseur. Wadwijzer kent geen eigen entiteit, maar werkt als één team binnen een netwerkorganisatie.

Inwoners van alle leeftijden kunnen bij Wadwijzer terecht met vragen over zorg, welzijn, wonen, werk en inkomen. Dit kan zijn voor een korte vraag, maar ook voor (lichte) begeleiding.

Wadwijzer leidt inwoners, als dit nodig is, toe naar passende zorg. Hierna kan de inwoner weer voor zichzelf zorgen of met passende zorg weer verder. Binnen Wadwijzer is ook de dienstverlening van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) ondergebracht. Met een breed aanbod aan cursussen, workshops, Webinars en andere collectieve preventieve activiteiten zet Wadwijzer zich, naast de cliëntgebonden en collectieve preventieve hulp, ook in voor bijeenkomsten en netwerkactiviteiten in het sociaal domein. Kortom binnen Waddinxveen is het preventief voorveld breed ingericht. <https://www.wadwijzer.info/>.

We zijn inmiddels 5 jaar verder. Dat vraagt om na te gaan of de keten nog voldoende werkt en of de huidige vorm nog passend is. Dit ook in relatie tot de groei van de gemeente en de samenwerking met het sociaal team. De Rijksoverheid heeft hier in de Hervormingsagenda eisen aan gesteld.

2.2 De belangrijkste opgaven op het gebied van sport, bewegen en cultuur

Onze ambitie is om samen te werken met verschillende disciplines om onze doelen te bereiken. Door samenwerking kan er een meerwaarde ontstaan voor onze inwoners. Onze belangrijkste opgaven zijn:

- Streven dat 75% van onze inwoners voldoen aan de beweegrichtlijn. Waddinxveen heeft een beweegaanbod voor alle inwoners van Waddinxveen.
- Voorlichting over goede voeding en bewegen. Uit de cijfers van CBS en GGD blijkt dat het overgewicht bij de inwoners van Waddinxveen hoger ligt dan het landelijk gemiddelde.

Cultuur toegankelijk maken voor alle inwoners. Het cultureel platform Kunstkade bouwt aan een actief cultureel Waddinxveen waar ideeën worden uitgewerkt om meer inwoners te betrekken bij culturele activiteiten.

Verder willen wij de verbinding tussen sport, cultuur, onderwijs, armoedebeleid verder doorontwikkelen.

2.3 De belangrijkste opgaven op het gebied van gezondheid en sociale basis

Zoals in het coalitieakkoord “Groeien aan de Gouwe” (https://www.waddinxveen.nl/wp-content/uploads/2023/01/coalitieakkoord_groeien_aan_de_gouwe.pdf) staat beschreven, willen wij dat iedere inwoner mee kan doen, en dat inwoners vitaal- en mentaal fit zijn. Daar waar mogelijk zetten wij informele zorg in. We zetten in op het versterken van het aanbod en de kwaliteit van de informele zorg en algemeen toegankelijke voorzieningen. Niet voor iedereen is het maken van een gezonde keuze vanzelfsprekend, wij zetten daarom in op het bevorderen van gezond gedrag en bewustwording.

Waddinxveen vergrijst. Vitaal ouder worden is daarom ook een belangrijk thema in Waddinxveen. Vergrijzing leidt tot vraagstukken op bijvoorbeeld het gebied van dementie, eenzaamheid en toenemende druk op mantelzorg. Wij zetten daarom in op deze thema’s. Momenteel wordt samen met onze partners gewerkt aan een nota informele zorg en mantelzorg, deze nota wordt in het eerste halfjaar van 2024 vastgesteld. De gemeenten heeft nog geen regionale ketenaanpakken die in het Integraal Zorgakkoord (IZA) worden genoemd. De komende periode wordt daar regionaal en lokaal op ingezet.

Een ander belangrijk thema is laaggeletterdheid en begrijpelijke communicatie vanuit de gemeente naar de inwoners. De website en communicatie vanuit de gemeente zijn op B1-niveau. Alle medewerkers van de gemeente worden hierop getraind en getoetst. De gemeente Waddinxveen zet ook in op een gezinsaanpak laaggeletterdheid. Hiervoor wordt een plan van aanpak opgesteld.

3 Doelen en resultaten

- ✓ *Wij creëren een sterke sociale basis, waarin inwoners, samenwerkingspartners en de gemeente zich inzetten om een gezonde en veilige leefomgeving te creëren, waarbinnen inwoners naar elkaar omkijken, elkaar kunnen ontmoeten, bewegen in binnen- en buitenruimte en nemen positieve gezondheid als leidraad.*
- ✓ *Wij hebben een aantrekkelijk cultureel aanbod en maken dit toegankelijk voor alle inwoners.*
- ✓ *Wij maken een leven lang sporten en bewegen mogelijk voor alle inwoners.*

De gemeente Waddinxveen voert al jaren actief gezondheids- en participatiebeleid, met het doel inwoners bewust te maken van een gezonde leefstijl en het bevorderen van maatschappelijke participatie. De acties en activiteiten die voortkomen uit dit beleid en of akkoorden, liggen grotendeels in lijn met het GALA en het Sportakkoord. De ingezette koers zet de gemeenten Waddinxveen samen met samenwerkingspartners verder voort en ontwikkelt deze door.

De gemeente Waddinxveen werkt aan een nieuwe visie sociaal domein waarin het versterken van de sociale basis een onderdeel is. Naast deze visie wordt ook gewerkt aan de nota informele zorg, waarin het mantelzorg- en vrijwilligersbeleid verder worden uitgewerkt. Deze visie en de nota informele zorg worden in 2024 vastgesteld.

Het Sportakkoord en het Preventieakkoord overlappen elkaar op verschillende thema's. Sporten, mentale gezondheid en participatie staan met elkaar in verbinding. Sporten verbindt, mensen ontmoeten elkaar en doen (samen) activiteiten. Sport en bewegen kunnen belangrijk zijn voor een positieve gezondheid. Sporten zorgt voor verbinding en versterkt de sociale basis. Dat geldt niet alleen voor sporten bij een vereniging, maar ook voor andere (on)georganiseerde vormen van bewegen. Het Sportakkoord en het Preventieakkoord zijn daarom gebundeld in dit Leefstijlplan. Dit Leefstijlplan is geen uitvoeringsplan, maar geeft een overzicht van de thema's waar wij de komende jaren minimaal aan gaan werken. Naar aanleiding van dit Leefstijlplan worden op verschillende thema's uitvoeringsplannen opgesteld.

Gezondheidsachterstanden

De gemeente Waddinxveen heeft geen apart beleid om gezondheidsachterstanden terug te dringen. De gemeente wil dat iedereen gelijke kansen krijgt en mee kan doen. Het terugdringen van gezondheidsachterstanden en dus meedoen voor iedereen is de rode draad door ons beleid. Bij elk beleidsstuk dat wij opstellen of initiatieven die ontwikkeld worden, stellen wij ons de vraag of iedereen hierbij betrokken kan worden/mee kan doen en op welke manier.

Gezondheidsachterstanden kunnen alleen worden teruggedrongen als gezondheidsachterstanden worden herkend. Daarom zijn wij voornemens onze professionals en interne organisatie een training aan te bieden om deze gezondheidsachterstanden te herkennen. Om gezondheidsachterstanden terug te dringen creëren wij een sterke sociale basis voor deze inwoners. Om kansrijk op te groeien, op te voeden en om langer thuis te kunnen blijven wonen is een stevige pedagogische en sociale basis belangrijk. De sociale basis raakt aan alle aspecten van het dagelijkse leven. Voorzieningen in de sociale basis zijn gericht op ontmoeten en ondersteunen, ontplooiën en ontspannen, zodat mensen prettig met elkaar samenleven en kunnen blijven meedoen.

Integraal samenwerken is een van de speerpunten bij het terugdringen van gezondheidsverschillen evenals domeinoverstijgend werken. Interventies worden in samenhang én vanuit meerdere omgevingen ingezet, zowel fysiek als in sociaal domein. Bij het bieden van ondersteuning is de positieve gezondheid het uitgangspunt. Dit doen wij samen met onze samenwerkingspartners, (sport) verenigingen, Wadwijzer en scholen. Zoals hierboven al is vermeld werken wij aan een visie en uitwerking van deze sociale basis. Zoals hierboven is beschreven wordt gewerkt aan nieuwe beleidsstukken die verband houden met thema's uit het GALA. In deze nota's worden verdere doelen en ambities uitgewerkt die ertoe bijdragen gezondheidsachterstanden terug te dringen en een gezonde leefstijl te bevorderen. De ambities die hieronder worden weergegeven kunnen nog worden bijgesteld, dit is afhankelijk van de nog vast te stellen nota's.

3.1 Subdoelen en resultaten gezondheid en sociale basis

Subdoel	Wat gaan we doen of doen wij al?	Wanneer
Versterken sociale	Ontwikkelen van een visie op sociale basis Momenteel wordt gewerkt aan een nieuwe visie sociaal domein, waarin het versterken van de sociale basis onderdeel is.	Vanaf 2024 van kracht

basis- infra- struc- tuur	<p>Onderzoek naar maatschappelijk voorzieningenaanbod in de gemeente Waddinxveen</p> <p>De gemeente heeft een breed algemeen toegankelijk voorzieningenaanbod van ontmoeten, bewegen en cultuur voor haar inwoners.</p> <p>Om te bepalen of het huidige aanbod toekomstbestendig is wordt momenteel een onderzoek uitgevoerd naar het aanbod van maatschappelijke voorzieningen in Waddinxveen.</p>	Eerste kwartaal 2024 onderzoek afgerond
	<p>Bevorderen van bewegen en sociale cohesie in wijken buurten</p> <p>We faciliteren activiteiten die verbondenheid tussen inwoners bevorderen.</p> <p>We bieden ruimte voor inwonersinitiatieven en maatschappelijke initiatieven via een stimuleringsbijdrage.</p> <p>https://sportplatformwaddinxveen.nl/stimuleringsbijdrage_aanvraag/</p> <p>https://waddinxveentegeneenzaamheid.nl/contact</p>	Continu proces
	<p>Voortzetten en doorontwikkelen preventieteam Wadwijzer</p> <p>De gemeente Waddinxveen heeft een sterk preventief voorveld met Team Wadwijzer (zie 2.14). Wadwijzer wordt voortgezet en continu doorontwikkeld.</p> <p>https://www.wadwijzer.info/team-wadwijzer</p>	Continu proces
	<p>Beleid op mantelzorgondersteuning en ondersteuning aan vrijwilligers</p> <p>Vrijwilligers en mantelzorgers zijn een belangrijke schakel in de sociale basis- infrastructuur. De vrijwilligers en mantelzorgers stimuleren en ondersteunen wij. Want zonder vrijwillige inzet geen sociale basis. De gemeente heeft geen specifieke nota voor mantelzorgbeleid. Er wordt momenteel gewerkt aan een nota informele zorg waar mantelzorg onderdeel van is.</p> <p>Mantelzorgers worden momenteel ondersteund door welzijnsorganisatie Palet Welzijn. Zij verstrekken informatie en advies aan inwoners, in een groep of individueel.</p> <p>Speerpunt in het nog te formeren mantelzorgbeleid is het bereiken van jonge mantelzorgers en voorzieningen voor deze groep.</p>	Nota informele in 2024 van kracht
	<p>Aanpak tegengaan van eenzaamheid en mentale gezondheid voortzetten</p> <p>De gemeente Waddinxveen is aangesloten bij de landelijke coalitie Eén tegen eenzaamheid.</p> <p>Diverse activiteiten worden uitgevoerd om eenzaamheid tegen te gaan, op te sporen en de mentale weerbaarheid van onze inwoners te vergroten. De activiteiten zijn te vinden via https://waddinxveentegeneenzaamheid.nl/work .</p>	Doorlopend
	<p>Om de mentale weerbaarheid onder kinderen te versterken wordt samenwerking gezocht met de GGD en scholen, om te beoordelen of naast het bestaande aanbod, nieuwe interventies nodig zijn om de weerbaarheid onder jongeren te verhogen.</p> <p>https://www.cjgwaddinxveen.nl/showcourses.asp?ac=view&cat_id=10007&cur_id=3522&web_id=174</p> <p>De aanpak eenzaamheid en mentale gezondheid wordt verder voortgezet en doorontwikkeld.</p>	Eind 2023/begin 2024
<p>Doorontwikkelen ketenaanpak Welzijn op recept</p> <p>De gemeente Waddinxveen heeft een ketenaanpak Welzijn op recept, deze staat nog in de kinderschoenen. Huisartsen en praktijkondersteuners (POH)</p>	2024-2026	

	<p>zetten meldingen Welzijn op recept door naar Team Wadwijzer. Dit team zoekt een passende activiteit en of begeleiding.</p> <p>Deze aanpak wordt doorontwikkeld. De brede blik van positieve gezondheid komt terug in Welzijn op recept.</p>	
Gelijke kansen voor inwoners.	<p>Creëren van een goede basisinfrastructuur (zie sterke sociale basis)</p> <p>Een basisinfrastructuur van sportverenigingen, buitenruimte en maatschappelijke organisaties. Deze zijn voor iedereen toegankelijk.</p>	Doorlopend
Gezondheidsachterstanden terugdringen	<p>Lokale aanpak terugdringen gezondheidsachterstanden</p> <p>In het (nieuwe) Leefstijlakkoord, waarvan Preventieakkoord en Sportakkoord, de Cultuurnota en regelingen voor minima deel uitmaken, is de lokale aanpak voor het terugdringen van gezondheidsachterstanden opgenomen.</p> <p>De komende periode willen wij meer inzicht krijgen in de gezondheidsverschillen en achterstanden onder jeugdigen. In de nieuwe visie sociaal domein wordt al dan niet wijkgericht werken vastgelegd.</p>	2024
	<p>Doorontwikkeling ketenaanpak Kansrijke Start</p> <p>De gemeente Waddinxveen is aangesloten bij het programma "Nu niet zwanger". Implementatie van de overige twee pijlers van Kansrijke Start (verbinding geboortezorg en Gezonde Leefstijl tijdens de eerste 1000 dagen) en een ketenaanpak wordt in 2023 gerealiseerd evenals de vorming van een lokale coalitie.</p>	Start 2023. In 2024 moet er een lokale coalitie Kansrijke Start zijn gerealiseerd.
	<p>Pilot gezinsaanpak laaggeletterdheid</p> <p>Aanpak integrale samenwerkingen om laaggeletterdheid terug te dringen. Met de pilot willen wij een coalitie vormen rondom Kansrijke Start, om laaggeletterdheid integraal te kunnen aanpakken.</p>	2023-2024
	<p>Vergroten van kennis en herkennen van gezondheidsachterstand bij professionals en medewerkers van de gemeente</p> <p>Het aanbieden van trainingen herkennen gezondheidsachterstanden en training positieve gezondheid aan interne medewerkers.</p> <p>Training Doorbraakmethode. Professionals worden met deze training getraind om maatwerk toe te passen en domeinoverstijgend te werken.</p>	2024
	<p>Financiële ondersteuning voor mensen met een laag inkomen continueren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimaregelingen • Budgetcoaches • Schuldhulpverlening 	Doorlopend
	<p>Gezondheidsbevordering op scholen</p> <p>Samen met de GGD en de basisscholen zijn wij in gesprek om te bekijken op welke manier wij kunnen bijdragen aan het bevorderen van gezondheid van ouders en jeugdigen.</p>	2023 onderzoek. Uittol in 2024-2025
	<p>Begrijpelijke informatie en adviesfunctie</p> <p>De website en communicatie vanuit de gemeente zijn op B1-niveau. Alle medewerkers van de gemeente worden hierop getraind en getoetst.</p>	Doorlopend
	<p>Opzet ketenaanpak Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI)</p> <p>Overgewicht kan een achterliggende oorzaak hebben. In de ketenaanpak is aandacht voor o.a. schulden en mentaal welbevinden.</p> <p>Het sport- en beweegaanbod vanuit de gemeente toegankelijk maken voor iedereen en aansluiten op de GLI, door de inzet van buurtsportcoaches.</p>	2024-2025-2026

	<p>Inzetten van een erkende landelijke interventie die bijdraagt aan aanpak overgewicht van kinderen.</p> <p>Samen met de scholen en GGD wordt beoordeeld welke interventie mogelijk kan aansluiten bij onze jongeren en de daarbij behorende problematiek. Gedacht wordt aan aanpak Gezonde School, programma fit en fruitig.</p>	Doorlopend
	<p>Samen met Gezonde school adviseurs van de GGD een MQ-scan + leefstijlquiz inzetten op basisscholen om meer inzicht te krijgen in de motorische ontwikkeling van kinderen en zorgelijke leefstijlaspecten.</p>	2023/2024
	<p>Lokale aanpak terugdringen van roken en voorkomen van middelen-en alcoholgebruik onder jongeren samen met stakeholders.</p> <p>Met de GGD werken wij aan een aanpak terugdringen van roken en voorkomen middelengebruik.</p> <p>Wij zetten samen met de GGD in op het traject Verslavingspreventie, traject Middelenpreventie op school en traject Welbevinden op het mbo. De focus ligt daarbij primair op scholen. De schoolbesturen besluiten of en welke interventies zij willen inzetten.</p>	Doorlopend
Creëren van een gezonde fysieke leefomgeving	<p>Buitenruimte moet uitnodigen tot bewegen</p> <p>In de omgevingsvisie Waddinxveen zijn gezond opgroeien, ontmoeten en bewegen belangrijke thema's. De openbare ruimte is/wordt zo ingericht dat invulling gegeven wordt aan het principe van 'positieve gezondheid'. https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0627.OVWveen-0401/d_NL.IMRO.0627.OVWveen-0401.pdf</p> <p>Momenteel wordt gewerkt aan een nieuw speelruimteplan en een natuur-en recreatievisie. Sociaal domein is/wordt betrokken bij het opstellen van deze visies en plannen.</p> <p>In de gemeente Waddinxveen zijn diverse initiatieven in de buitenruimte gerealiseerd, paaltjesroute, trimparcours. De QR fit route is 19 juni 2023 geopend en een hindernisbaan is op 30 juni 2023 geopend.</p>	Doorlopend
	<p>De gemeente Waddinxveen is aangesloten bij het schone luchtakkoord</p>	Doorlopend
	<p>Aandacht voor hittestress en klimaatadaptatie</p> <p>Een kwalificatie gegeven aan iedere wijk m.b.t. de rol van hitte en hittestress. Ook zijn maatregelen voorgesteld die de gemeente en projectontwikkelaars kunnen toepassen bij gebiedsontwikkelingen en (groot) onderhoudsprojecten. In de wijken waar veel ouderen wonen is extra aandacht voor hittestress (wijk Bebouwd Noord).</p> <p>Koele plek en (schaduwrijke, bij voorkeur groene) looproutes (vooral voor kwetsbare groepen zoals ouderen) realiseren met extra waterberging tegen wateroverlast (op straat).</p> <p>In de buitenruimte zijn watertappunten aangelegd. Verschillende initiatieven worden geïnitieerd, zoals tegelwippen.</p>	Doorlopend
Vitaal ouder worden	<p>Algemene voorzieningen voor ouderen die participatie bevorderen voortzetten</p> <p>De gemeente verstrekt subsidie aan verschillende partijen die voorzieningen voor ouderen gericht op participatie realiseren. Uit het onderzoek naar maatschappelijke voorzieningen zal blijken of er voldoende voorzieningen voor ouderen aanwezig zijn in binnen- en buitenruimte.</p>	Doorlopend
	<p>Beweegvoorzieningen voor ouderen in binnen- en buitenruimte</p> <p>Wij zetten in op toegankelijk beweegaanbod voor ouderen samen met onze welzijnsorganisaties en sportaanbieders.</p> <p>Er zijn 2 beweegroutes aangelegd, wandelroutes met trimtoestellen en instructiebordjes en waar mogelijk is gebruik gemaakt van bestaande voorzieningen (banken, palen, hekjes etc.)</p>	Doorlopend

Voor bewoners van Ipse de Bruggen zijn 3 'Moef' wandelroutes uitgezet, die de bewoners met een begeleider of in een groepje kunnen wandelen.	
Signalerende huisbezoeken voor ouderen, aandacht voor vitaal en veilig Thuis	2024-2026
Iedere 75+er wordt thuis bezocht door de welzijnsorganisatie Palet Welzijn. Het spinnenwiel Positieve Gezondheid van Machteld Huber is de leidraad voor het gesprek met de ouderen.	
Inzet op digitalisering	Doorlopend
Digitale ontwikkelingen kunnen helpen om gezond en zelfredzaam te zijn en te blijven. De bibliotheek biedt diverse cursussen aan en heeft een Informatiepunt Digitale Overheid (IDO).	
In de inrichting van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met mensen met een beperking	Doorlopend
De openbare ruimte is een verbindend element in onze samenleving en vormt het podium voor tal van activiteiten. Het is belangrijk dat dit podium voor zoveel mogelijk mensen te betreden is, ook wanneer men een beperking heeft. Hierom is het toegankelijk maken van de openbare ruimte voor mensen met een beperking essentieel. Op dit moment werken wij aan een inventarisatie van de huidige knelpunten m.b.t. de toegankelijkheid van de openbare ruimte. Zodra deze inventarisatie gemaakt is, willen wij een systeem opzetten waardoor inwoners het hele jaar meldingen kunnen blijven doen van ontoegankelijke situaties. Tegelijkertijd kijken wij naar manieren waarop toegankelijkheid al eerder in het proces onder de aandacht kan worden gebracht, zodat er minder nieuwe knelpunten ontstaan.	
Doortonwikkelen van een erkende (regionale) ketenaanpak valpreventie voor ouderen	2024
In Waddinxveen is al een aantal jaar een valpreventienetwerk bestaande uit huisartsen, praktijkondersteuners, thuiszorg, fysio- en oefentherapeuten, ergotherapeuten, diëtisten en Palet Welzijn. Deze aanpak wordt doorontwikkeld. Aandachtspunten zijn: <ul style="list-style-type: none"> • beweegprogramma's gericht op mobiliteit, spierkracht en balans • aanpassingen in huis/woonomgeving • medicatiebewaking. 	
Continueren van het project Doortrappen	Jaarlijks
Tijdens de jaarlijkse bijeenkomsten krijgen ouderen praktische tips om langer fit en veilig te kunnen blijven fietsen. Er is ook een fietsencheck door een fietmaker. Afsluitend is er een fietstocht. Ouderen zijn tijdens deze bijeenkomst in beweging en leren andere mensen kennen.	

3.2 Subdoelen resultaten sport en cultuur

Resultaat	Wat gaan we doen of doen wij al?	Wanneer
Voldoen aan beweegrichtlijn	Een laagdrempelig ondersteuningsaanbod om meer te bewegen in het dagelijks leven	Doorlopend
	De gemeente faciliteert in een laagdrempelig beweegaanbod in binnen- en buitenruimte voor jong en oud. Door beweegtoestellen in de buitenruimte te plaatsen, speeltuinen voor kinderen aan te leggen en/of te onderhouden.	
	Inwoners worden actief benaderd om te bewegen, sporten en gebruik te maken van het cultuuraanbod	Doorlopend
	Binnen de gemeente Waddinxveen zijn een Cultuur-, Sport- en Preventiemakelaar en buurtsportcoaches actief. De makelaars organiseren met	

	samenwerkingspartners activiteiten die bewegen stimuleren. De buurtsportcoaches benaderen inwoners actief.	
Sport is toegankelijk voor alle inwoners	Verbinding school met sportaanbieders en cultuur De sport- en preventiemakelaar coördineren in samenwerking met school en sportverenigingen diverse evenementen zoals de Konings spelen, schoolsporttoernooien, judo op scholen. Stichting Vonk coördineert Cultuur Educatie met Kwaliteit op de basisscholen.	Doorlopend
	In het armoedebeleid zijn regeling voor sport opgenomen voor alle leeftijden De regelingen zijn te vinden via deze link https://www.waddinxveen.nl/direct-regelen/werk-en-inkomen/extras-bij-laag-inkomen/gratis-sporten-voor-kinderen/	Doorlopend
	Sportaanbod voor mensen met een beperking Via uniek sporten kunnen inwoners zien welke sport er in de buurt beoefend kan worden. Kunnen er vragen worden gesteld of sporthulpmiddelen in bruikleen worden gegeven.	Doorlopend
Gezonde sportomgeving	Rookvrije sportomgeving, gezonde sportkantines Veel sportverenigingen hebben het bordje rookvrije generatie al hangen. We streven ernaar dat alle sportverenigingen rookvrij zijn.	Doorlopend

4 Uitvoering en samenwerking

4.1 Inzet specifieke doelgroepen en wijken

Zoals onder 2 is aangegeven zet de gemeente Waddinxveen de SPUK-middelen niet in op bepaalde wijken, omdat binnen de gemeente Waddinxveen geen wijken zijn waarin sprake is van een opeenstapeling van grote gezondheidsachterstanden. Wel heeft de gemeente Waddinxveen aandacht voor specifieke groepen. Waddinxveen vergrijst meer dan de rest van Nederland en overgewicht onder volwassenen en jongeren komt ook iets vaker voor dan het landelijk gemiddelde. Wij willen daarom inzetten op bewegen voor jong en oud en vitaal ouder worden. Ook zetten wij in op het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers. Zij zijn onmisbaar in de sociale infrastructuur, maar dreigen overbelast te raken. Momenteel wordt gewerkt aan mantelzorgbeleid, gericht op ondersteuning van mantelzorgers, waaronder ook de jonge mantelzorgers. Zoals eerder vermeld is meedoen een belangrijk thema in de gemeente, dit vormt altijd de rode draad door ons beleid.

4.2 Op welke wijze worden deze specifieke doelgroepen betrokken bij de planvorming?

De inwoners worden in Waddinxveen betrokken bij het formuleren van nieuwe beleid. Voor het formuleren van het Leefstijlplan zijn de inwoners niet apart benaderd. Het Leefstijlplan staat niet op zichzelf, maar wordt verbonden aan ons huidige beleid of nog nieuw te formuleren beleid.

Alle organisaties die deelnemen aan Wadwijzer zijn of worden betrokken bij de ontwikkeling van nieuwe beleidsplannen. De inwoners worden bij dit beleid betrokken door de inzet van Waddsup en bewonersbijeenkomsten. Allen nieuwe beleidsplannen worden in Waddinxveen voorgelegd aan de Participatieadviesraad.

Een van de doelen is het versterken van de sociale basisinfrastructuur. Om te bepalen of de huidige maatschappelijke voorzieningen aansluiten bij de wensen en de behoeften van de inwoner en de groeiende gemeente wordt momenteel onderzoek gedaan naar de maatschappelijke voorzieningen binnen de gemeente Waddinxveen. Hierbij worden inwoners betrokken met behulp van Waddsup en de applicatie Blikopener. Inwoners uit Waddinxveen worden uitgenodigd hun wensen en suggesties te delen en vragen te stellen ten aanzien van de visie maatschappelijke voorzieningen, en dus de voorzieningen waar zij behoefte aan hebben op het gebied van sport, bewegen, participatie en gezondheid.

Signalerende huisbezoeken ouderen

De welzijnspartij Palet Welzijn voert signalerende huisbezoeken uit, tijdens deze huisbezoeken worden ouderen gevraagd naar participatie, bewegen en gezondheid. De gespreksleidraad is positieve gezond-

heid. De uitkomst van deze huisbezoeken kan een basis vormen voor nieuw te ontwikkelen initiatieven voor ouderen gericht op bewegen en participatie. Een voorbeeld hiervan is het fietsmaatjesproject.

Benadering jongeren

Input van jongeren halen wij via clubs, scholen en jongerenwerk.

Benadering minima

In het eerste kwartaal van 2024 wordt een bestandsanalyse uitgevoerd onder onze bijstandsgerechtigden. Hiervoor worden gesprekken gevoerd en vragenlijsten gestuurd naar inwoners die een uitkering ontvangen van de gemeente. Deze inwoners worden naast de inkomensvoorziening gevraagd naar participatie, bewegen en gezondheid. De input uit deze gesprekken nemen wij mee in de uitvoering van een sociale sterke infrastructuur.

Onlangs is een onderzoek uitgevoerd naar de minimaregelingen die de gemeenten Waddinxveen uitvoert voor haar inwoners. Voor dit onderzoek zijn de klanten die gebruik maken van de minimaregelingen betrokken.

4.3 Welke activiteiten of interventies gaat de gemeente inzetten en waarom?

In de schema's op pagina 12 t/m 18 worden de interventies die wij met onze samenwerkingspartners gaan inzetten vermeld. Hierbij een samenvatting van de interventies die worden ingezet of die wij gaan inzetten de komende jaren:

Programma Brede regeling Combinatiefuncties

Zetten wij ongewijzigd voort. De buurtsportcoaches leggen verbinding tussen sport- en beweegaanbieders, scholen en maatschappelijke instellingen. Zowel sport als cultuur stimuleren de persoonlijke ontwikkeling en hebben beiden een positief effect op de gezondheid. Het doel is een betere aansluiting van het cultuur-, sport- en beweegaanbod te krijgen en lokaal maatwerk te kunnen leveren. Dit moet leiden tot meer cultuur- en sportdeelname en tot een gezonde actieve leefstijl van inwoners.

De doelstellingen zijn:

- een leven lang sporten, bewegen en deelnemen aan cultuur voor iedereen mogelijk maken. Aandacht voor (talent)ontwikkeling van jeugd- en jongeren op en rond scholen, voor mensen die in armoede leven en voor andere groepen die belemmeringen ervaren.
- duurzaam versterken en innoveren van sport-, beweeg- en cultuuraanbieders/ vrijwilligersorganisaties bijvoorbeeld op het gebied van besturen, vrijwilligers, diversiteit, inclusief en vraaggericht handelen.
- Lokale verbindingen tot stand brengen en uitbouwen. Bijvoorbeeld tussen gemeentelijke en beleidsdomeinen, voorzieningen, gesubsidieerde en commerciële sport en cultuur, organisaties in onderwijs, bso/kinderopvang, welzijn, zorg en het bedrijfsleven.

Interventies vijf ketenaanpakken (IZA)

De gemeenten in de regio Midden-Holland werken in 2023 de vijf ketenaanpakken (Kansrijke Start, Welzijn op Recept, Valpreventie, GLI en aanpak overgewicht bij kinderen) gezamenlijk uit. Gezamenlijk worden de interventies voor deze ketenaanpakken ingekocht. In 2024 moeten deze vijf ketenaanpakken zijn gerealiseerd.

De gemeente Waddinxveen heeft al een aantal (deels) lokale ketenaanpakken gerealiseerd. De gemeente is aangesloten bij het programma "Nu niet Zwanger" en werkt aan een coalitie Kansrijke Start. De gemeente heeft ook een ketenaanpak valpreventie waar huisartsen, praktijkondersteuners, thuiszorg, fysio- en oefentherapeuten, ergotherapeuten, diëtisten en een welzijnsorganisatie voor ouderen zijn aangesloten. Ook is er een lokale ketenaanpak Welzijn op Recept.

Interventie Fit en Fruitig

Deze interventie wordt in 2024 met de GGD en scholen uitgevoerd.

Ketenaanpakken gericht op overgewicht bij kinderen en mentaal welbevinden

Naast de regionale ketenaanpakken wil de gemeente extra inzetten op jongeren met overgewicht en mentaal welbevinden. Samen met scholen en GGD wordt beoordeeld welke interventies passend zijn voor de basisschoolleerlingen. In het schooljaar 2023/2024 wordt op elke basisschool in Waddinxveen een MQ-scan + leefstijlquiz afgenomen. De uitkomsten van deze scan en quiz vormen een basis voor de aanpak van overgewicht bij jongeren.

4.4 Samenwerking en netwerkpartners

De gemeenten uit Midden-Holland werkten voor de komst van GALA al samen met VGZ aan een samenwerkingsagenda. In de regio Midden-Holland wordt door allerlei zorgpartners, gemeenten en verzekeraars al langer samengewerkt. Het IZA en GALA zijn er onder meer op gericht om deze samenwerkingsverbanden en ketensamenwerking te versterken. In Midden-Holland is er ook een netwerk Gedeelde Zorg,

waarin zorgpartners zich verenigd hebben. Dit is van grote meerwaarde om de IZA-doelen te kunnen behalen. De gemeente is ook aangesloten bij dit netwerk <https://gedeeldezorg-middenholland.nl/>

Verder wordt uitvoering gegeven aan een woonzorgvisie waar de beleidsmedewerkers wonen, zorg en welzijn lokaal en regionaal met elkaar werken aan een regionale woon-zorgagenda, waar langer thuis wonen voor ouderen onderdeel van is.

Bij het opstellen van dit plan van aanpak zijn alle beleidsadviseurs uit het sociaal domein, gezondheid, sport en cultuur, beleidsmedewerker onderwijs en ruimtelijke ontwikkeling betrokken. Ook de uitvoerders van het Sport- en Preventieakkoord, het Sportplatform, de partners van het Preventieteam Wadwijzer en de basisscholen zijn actief betrokken bij het opstellen van dit plan van aanpak.

4.5 Uitvoering

Het ingezette beleid wordt doorvertaald naar de uitvoering middels een Kernteam, dat de regie voert over de uitvoering van dit Leefstijlplan. Het sportakkoord I is inmiddels herijkt. Dit Kernteam moet nog geformeerd worden en op 1 januari 2024 actief zijn. Dit Kernteam bestaat uit vertegenwoordigers van het voormalig Preventie- en Sportplatform, Cultuurnota, organisaties die uitvoering geven aan de vijf ketenaanpakken die zijn genoemd in het IZA, scholen en zorgpartners. De leden van het Kernteam vertalen het gemeentelijk beleid en de akkoorden naar initiatieven en zijn de schakels met hun samenwerkingspartners/collega's.

De uitvoering van de Cultuurnota wordt verder voortgezet. Doordat de Cultuurmakelaar in het Kernteam zal deelnemen, kan zij beter de verbinding maken tussen verschillende domeinen.

Sportakkoord II en GALA

In de periode 2023–2026 gaat de gemeente (in samenspraak met het Sportplatform) werken aan een plan van aanpak om invulling te geven aan het sportakkoord II waar het gaat om de sportinfrastructuur, een groter bereik van sporters en vrijwilligers en de waarde van sport en bewegen.

Met het Sportakkoord I is in Waddinxveen een Sportplatform geformeerd. Dit wordt voortgezet. Het Sportplatform brengt de lokale sportaanbieders samen met het oog op samenwerking, één aanspreekpunt voor en met de gemeente, en belangenbehartiging. Het Sportplatform faciliteert (sportcafés, nieuwsbrieven), behartigt de belangen van sport, spel en bewegen en kan gevraagd of ongevraagd de gemeente advies geven over sport, spel en beweegaangelegenheden.

4.6 Ondersteunende onderdelen: versterking kennis- en adviesfunctie GGD en coördinatie regionale aanpak preventie

De Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Midden (GGD-HM) zet zich in voor de 18 regiogemeenten. De GGD Hollands Midden beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van de inwoners van de regio Hollands Midden. Naast de structurele ambtelijke en bestuurlijke overleggen over de inzet van de GGD in Hollands Midden, vinden er ook overleggen plaats ten behoeve van kennisdeling. Zo zijn er de werkgroepen Jeugd en Volksgezondheid.

Naast de lopende verbinding en de korte lijnen met de GGD wordt momenteel gezamenlijk met de regiogemeenten en de GGD bezien op welke wijze we verder invulling kunnen geven aan de versterking van de kennis- en adviesfunctie.

De GGD is een belangrijke partij in het versterken van het regionale gezondheidsbeleid voor de gemeente Waddinxveen. De GGD adviseert ons over het gemeentelijk gezondheidsbeleid, en stelt de gezondheidsmonitor op. De GGD is betrokken bij het opstellen van het regiobeeld en het opzetten van de vijf ketenaanpakken.

De GGD is in de gemeente Waddinxveen betrokken bij de gebiedsontwikkelingen. Waar een nieuw bestemmingsplan nodig is adviseert de GGD in de huidige situatie. Ook is er aandacht voor het beschermen van de geluid- en luchtkwaliteit. Wij sluiten aan bij nationale wetgeving bij nieuwe bestemmingsplannen.

4.7 Hoe wordt de voortgang bewaakt?

De onderdelen uit het GALA, het Sportakkoord en dit Leefstijlplan zijn ingebed in verschillende beleidsnota's en uitvoeringsplannen van de gemeente. In de nieuw te ontwikkelen beleidsplannen worden prestatie- en/of effectindicatoren opgenomen. Deze nota's worden jaarlijks geëvalueerd. Daarnaast wordt jaarlijks een monitor sociaal domein opgesteld, waar het Leefstijlplan een onderdeel van is.

Het Kernteam zal uitvoering geven aan het Leefstijlplan. De coördinator van het Kernteam legt periodiek verantwoording af over de uitvoering van het Leefstijlplan aan de beleidsmedewerkers Gezondheid, Cultuur en Sport en de wethouder onderwijs, cultuur, sport, en werk en inkomen.

De GGD levert de gezondheidsmonitor aan. Op basis van deze monitor wordt ook een beeld verkregen van de gezondheid van onze inwoners.

4.8 Samenhang en synergie tussen uitvoering op verschillende hoofdthema's en onderdelen

Zowel beleidsmatig als in uitvoering zijn de verschillende hoofdthema's aan elkaar verbonden. Het Sport- en Preventieakkoord zijn gebundeld in dit Leefstijlplan. Tussen deze akkoorden zat veel overlap. Sporten, mentale gezondheid en participatie staan immers in verbinding met elkaar en vormen gezamenlijk een sociale basisinfrastructuur.

De uitvoering van dit Leefstijlplan wordt belegd bij het Kernteam. De verschillende hoofdthema's uit dit Leefstijlplan worden uitgevoerd door organisaties die lid zijn van het Kernteam.

Ruimtelijke ordening en fysieke leefruimte staan ook met elkaar in verbinding. Dit is terug te vinden in de Omgevingsvisie Waddinxveen en in onze werkwijze. Bij het realiseren van nieuwe bouwplannen wordt sociaal domein betrokken. Ook voor kleine verbouwingen of vergunningaanvragen zitten fysiek en sociaal domein met elkaar om tafel. Wekelijks vindt een overleg plaats met het Multidisciplinair Team (MDT bestaande uit medewerkers van RO en sociaal domein). Hier worden diverse potentiële projecten besproken. Dit is een vooroverleg waarna Ruimtelijke Ordening advies kan uitbrengen aan de indiener van het project of initiatief.

Bijlage 1 Verbinding SPUK en doelen GALA en Sportakkoord II

	1. Lokaal sportakkoord	2. Brede Regeling Combinatiefuncties	3. Terugdringen gezondheidsachterstanden	4. Kansrijke Start	5. Mentale gezondheid	6. Aanpak overgewicht en obesitas	7. Valpreventie	8. Leefomgeving	9. OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	10. Versterken sociale basis	11. Mantelzorg	12. Eén tegen Eenzaamheid	13. Welzijn op recept	14. Versterking kennis en adviesfunctie GGD	15. Coördinatiekosten regionale aanpak preventie
Doelen Gezond en Actief Leven Akkoord															
Terugdringen gezondheidsachterstanden	X	X	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x
Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten	X	x	x		x	x		x		x		x	x	x	
Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	
Een gezonde leefstijl	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		X
Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x	x	x	x
Vitaal ouder worden	x	x	x		x		x	x		x	x	xx	x	x	x
Domein overstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x
Doelen Hoofdlijnen Sportakkoord II															
Inclusie en diversiteit in de sport vergroten	x	x	x	x	x	x									

Sociaal veilige sport creëren	X	X	X		X	X	X	X	X						
Vitale sportaanbieders: vergroten van de kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid van het sportaanbod	x	x	x		x	x	x	x		x		x			
Vaardig in bewegen: een leven lang sporten en bewegen voor ieder kind en iedere jongere	x	x	x		x	x	x	x		x		x			
Ruimte voor sport en bewegen: een toekomstbestendige sportinfrastructuur	x	x	x		x	x	x	x		x		x			
Maatschappelijke waarde van topsport optimaliseren	x														
Doelen addendum BRC															
Meer kinderen, jongeren en volwassenen die sporten, bewegen en meedoen aan cultuur (ook kwetsbare groepen en mensen die achterblijven in sport-, beweeg- en cultuurdeelname)	x	x	x		x	x	x	x			x		x		
Sterke aanbieders in sport, bewegen en	x	x	x		x	x	x				x		x		

cultuur waarbij kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid geregeld is															
Een sterke verbinding tussen sport, bewegen en cultuur met andere domeinen en programma's (onderwijs, gezondheid, zorg, welzijn en sociale zaken/armoede & schulden)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Toestemming gebruik informatie

- De gemeente geeft toestemming voor gebruik van de informatie uit het plan van aanpak voor de evaluatie van de landelijke samenwerkingsafspraken en de monitoring en doorontwikkeling van landelijk beleid.

Ondertekening

Het plan van aanpak dient ondertekend te worden door ten minste één wethouder.

Naam wethouder:

Datum van ondertekening:

Handtekening wethouder:

Bijlage 2 Overzicht beleidsnota's

Overzicht van beleidsnota's die betrekking hebben op dit Leefstijlplan:

- Beleidskader sociaal domein 2019 – 2023 Waddinxveen samen redzaam
(<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR657860/1>)
- Lokaal gezondheidsbeleid Waddinxveen
<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR636185/1>
- het Beleidskader Cultuur in Waddinxveen
<https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR660130/1>
- Preventieakkoord
<https://waddinxveentegeneenzaamheid.nl/aanvragen>
- Sportakkoord
<https://sportplatformwaddinxveen.nl/sportakkoord/>
- Omgevingsvisie Waddinxveen
https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0627.OVVveen-0401/d_NL.IMRO.0627.OVV-veen-0401.pdf
- Duurzaamheidsvisie 2015-2025
<https://www.duurzaamwaddinxveen.nl/images/Documenten/Duurzaamheidsvisie-2015---2025-definitief.pdf>